

KLAGANDE

Milega AB, 556761-1578

Ombud: Advokaterna Jimmy Cernelind och Christian Martinsson
MAQS Law Firm Advokatbyrå AB
Box 11918
404 39 Göteborg

MOTPART

Göteborgs Stads Upphandlings AB, 556070-5054
Box 1111
405 23 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 26 juni 2015 i mål nr 2854-15
och 2897-15

SAKEN

Offentlig upphandling; fråga om prövningstillstånd

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar inte prövningstillstånd. Förvaltningsrättens avgörande står därför fast.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

För att kammarrätten ska pröva överklagandet krävs prövningstillstånd.

Prövningstillstånd ska meddelas om

- det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till (ändringsfall),

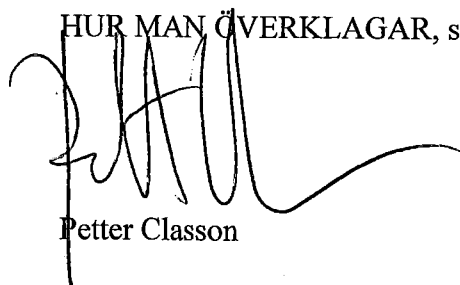
- det inte går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till utan att prövningstillstånd meddelas (granskningsfall),
- det är viktigt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (prejudikatfall)
eller
- det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (extraordinära fall).

Detta framgår av 34 a § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291).

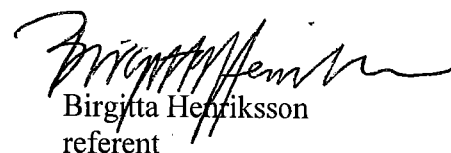
Kammarrätten har gått igenom allt material som finns i målet och kommit fram till att prövningstillstånd inte ska meddelas. Överklagandet kommer därför inte att prövas av kammarrätten.

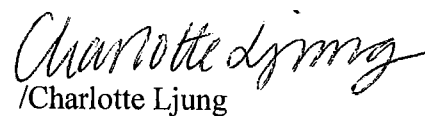
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (formulär 9).

Petter Classon

Birgitta Henriksson
referent

Charlotte Ljung
/Charlotte Ljung

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avdelning 2 Enhet 21

DOM
2015-06-26
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
2854-15
2897-15

SÖKANDE

1. Montell & Partners Nordic AB, 556795-3954

Ombud: Advokaten Morvarid Dorkhan Nilsson och
jur. kand. Sofia Falkner
Baker & McKenzie Advokatbyrå KB
Box 180
101 23 Stockholm

2. Milega AB, 556761-1578

Ombud: Advokaten Jimmy Carnelind och jur. kand. Christian Martinsson
MAQS Law Firm Advokatbyrå AB
Box 11918
404 39 Göteborg

MOTPART

Göteborgs Stads Upphandlings Aktiebolag, 556070-5054
Kungsgatan 19
411 19 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökningarna.

Dok.Id 342852

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00	031 - 711 78 59	måndag - fredag 08:00-16:00
		E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se		

BAKGRUND

Göteborgs Stads Upphandlings Aktiefbolag (Upphandlingsbolaget) genomför en ramavtalsupphandling av *Verksamhets- och Organisationskonsulter*, dnr 0439/13. Upphandlingen genomförs med ett öppet förfarande och omfattar tre avtalsområden, A-C.

Av tilldelningsmeddelande den 10 mars 2015 framgår att Upphandlingsbolaget valt att teckna avtal med andra leverantörer än Montell & Partners Nordic AB och Milega AB avseende avtalsområde Konsulttjänster A.

Av upphandlingsprotokollet framgår att Montell & Partners Nordic AB och Milega AB uteslutits från upphandlingen då de inte uppfyller samtliga ställda skalkkrav. Det förra bolaget har inte bifogat skriftligt åtagande från extern kapacitet (underleverantörer) och det senare bolaget har inte lämnat en kortfattad beskrivning av underleverantörers verksamhet och affärsidé.

YRKANDEN M.M.

Montell & Partners Nordic AB (Montell) – Mål nr 2854-15

Montell ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen avseende avtalsområde A får avslutas först sedan Upphandlingsbolaget vidtagit rättelse på så sätt att anbudet från Montell beaktats vid en ny utvärdering eller i vart fall att Montell i enlighet med likabehandlingsprincipen bereds tillfälle att komplettera sitt anbud med dokument som förtydligar att de aktuella underleverantörerna kommer att ställa sina resurser till förfogande under hela avtalsperioden. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om. Montell anför bl.a. följande.

Upphandlingsbolaget har i strid med likabehandlingsprincipen inte berett Montell möjlighet att rätta sitt anbud medan sådan möjlighet har beretts anbudsgivare i lika/motsvarande situation som Montell. Anbudsgivarna har sålunda inte behandlats lika när Upphandlingsbolaget begärt in kompletteringar från anbudsgivarna.

Det är ostridigt att Montell inte till sitt anbud bifogat samarbetsavtal med de partnerföretag vars kapacitet åberopats (underleverantörer) i anbudet. Inte heller har Montell till sitt anbud bifogat separata åtaganden från underleverantörer. Det görs inte heller gällande att Montell självständigt kan ställa upp åtaganden från underleverantörer eller att den redovisade organisationsstrukturen i sig utgör ett sådant åtagande som krävs enligt förfrågningsunderlaget. Det framkommer dock uttryckligen av den redogörelse för organisation som Montell bifogat sitt anbud att partneravtal finns i alla nödvändiga former för att säkra Montells åtaganden enligt upphandlingen. Till styrkande härav bifogas åtaganden från underleverantörer som visar att Montell kommer att förfoga över nödvändiga resurser under hela avtalets löptid. En komplettering likt den som nu lämnats in skulle således endast innebära en konkretisering av redan angivna förhållanden och uppgifter i Montells anbud.

Upphandlingsbolaget har genom att inte ge Montell samma möjlighet till komplettering som beretts andra anbudsgivare i lika situation, på ett otillåtet sätt frångått principen om likabehandling. Genom att felaktigt ha uteslutits från upphandlingen har Montell fråntagits möjligheten att rätteligen utses till leverantör i upphandlingen och har därigenom lidit eller kan komma att lida skada.

Upphandlingsbolaget yrkar att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande.

De uppgifter som framgår av Montells anbud är inte tillräckliga för att visa ett åtagande för den externa kapaciteten. Eftersom det till det befintliga anbudet hade behövt tillföras ett helt nytt bevis (åtagandena) har någon komplettering inte begärts då ett sådant förfarande skulle strida mot LOU.

Någon annan anbudsgivare i samma situation har inte tillåtits komplettera sitt anbud utan lika fall har behandlats lika samt att det i förvaltningsrätten ingivna beviset som upprättats efter tilldelningsbeslutet inte kan avhjälpa bristen i anbudet. Något brott mot likabehandlingsprincipen eller någon annan bestämmelse i LOU har därmed inte förekommit. Ett bevis som ska styrkas vid tiden för anbudslämnandet torde inte kunna avhjälpas i efterhand. De åtaganden som Montell nu har gett in påverkar därför inte bristen i anbudet och den relevanta tidpunkten för kravuppfyllelse. Något brott mot likabehandlingsprincipen eller någon annan bestämmelse i LOU har inte förekommit.

Milega AB (Milega) – Mål nr 2897-15

Milega ansöker om överprövning och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta om rättelse på så sätt att en ny utvärdering ska genomföras av avtalsområde A där anbudet från Milega ska ingå. I andra hand yrkas rättelse på så sätt att Milega inför en ny utvärdering ges möjlighet att förtydliga sitt anbud. Till stöd för talan anføres bl.a. följande.

Milega har i sitt anbud över-gripande beskrivit såväl sin egen som underleverantörernas verksamhet och affärsidé. Mot bakgrund av hur Milega tolkat kravet samt med beaktande av vilka materiella krav som förfrågningsunderlaget ställer på relationen anbudsgivare/underleverantör har Milega inte ansett det

nödvändigt att ange att beskrivningen gäller både Milega och återopade underleverantörer.

Milegas beskrivning innefattar sålunda underleverantörernas verksamhet och affärsidé vari anges att Milega samarbetar med dessa. Till anbudet har också fogats en kompetensutvecklingsplan som omfattar Milegas underkonsulter. Kompetensutvecklingsplanen beskriver hur underleverantörerna införlivas i Milegas verksamhet, affärsidé och arbetsmetod. Därtill har bifogats åtaganden från de underkonsulter som vid behov kan anlitas och med angivande av deras kompetens samt att det framgår att deras verksamhet består av verksamhets- och organisationsutveckling.

Det kan inte av förfrågningsunderlaget utläsas att efterfrågad beskrivning av underleverantörernas verksamhet och affärsidé ska lämnas tillsammans med Milegas beskrivning. Denna kan därför lämnas på det ställe/ställen som en anbudsgivare finner lämpligt. Det förhållandet att nu efterfrågad information återfinns på olika ställen i Milegas anbud innebär sålunda inte att ställt krav inte är uppfyllt.

Vidare har i upphandlingen Milega och Lind Andersson Consulting AB befunnit sig i samma situation. Lind Andersson Consulting AB har emellertid fått förtydliga att benämningen "vi" även avser Lind Anderssons Consulting AB:s underleverantörer. Av Lind Andersson Consulting AB:s beskrivning framgår för övrigt att benämningen "vi" endast avser anbudsgivaren Lind Andersson Consulting AB och är avskilt från beskrivningen av underleverantörer. Trots detta har Upphandlingsbolaget gett Lind Andersson Consulting AB, men inte Milega en möjlighet att komplettera sitt anbud. Genom att inte ge Milega denna möjlighet har Upphandlingsbolaget brutit mot likabehandlingsprincipen. Milegas anbud hade kunnat konkretiseras utan någon risk för gynnande eller missgynnande av någon leverantör

och några nya uppgifter hade inte tillkommit om Milega hade fått bekräfta att verksamhetsbeskrivningen även avser underleverantörerna.

För det fall rätten skulle anse att Milega inte uppfyller kravet på att lämna en kortfattad beskrivning av underleverantörernas verksamhet och affärsidé görs gällande att uteslutningen strider mot proportionalitetsprincipen.

Syftet med kravet är att säkerställa att leverantören ska ha "förmåga och kapacitet för att kunna leverera tjänster inom avtalsområde A". Milega uppfyller samtliga upphandlingens krav på förmåga, dvs. teknisk förmåga och leveranskapacitet. Eftersom kravet inte avser uppgifter som tillför bevis över förmåga eller teknisk kapacitet fyller det inte någon funktion. Även om kravet i sig skulle kunna anses lämpligt är det varken effektivt eller nödvändigt att upprätthålla detsamma för att uppnå syftet med kravet eller upphandlingen. Aktuellt krav är av ordningskaraktär och kan inte överväga den negativa effekten för Milega att uteslutas från upphandlingen.

Upphandlingsbolaget yrkar att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande.

Milegas anbud uppfyller inte aktuellt krav eftersom Milegas redovisning helt saknar beskrivning av underleverantörernas verksamhet. Milega är i behov av den kapacitet som åberopats hos underleverantörerna eftersom Milega inte ensamt kan uppfylla kapacitetskraven. Begärd information framgår inte heller i övrigt av anbudet.

Krav som uppställs i en upphandling måste strikt upprätthållas. Om det inte finns några uppgifter som kan konkretiseras återstår ingen annan åtgärd än att förkasta anbudet. I detta fall har upphandlingsbolaget därmed varken haft någon skyldighet att begära komplettering eller handlat i strid med likabehandlingsprincipen.

Upphandlingsbolaget har avseende delområde C begärt ett förtydligande från Lind Andersson Consulting AB gällande nu aktuellt krav. Någon begäran om förtydligande avseende delområde A har dock inte skett. Om Upphandlingsbolaget missbedömt situationen avseende Lind Andersson Consulting AB:s anbud i denna del är det en fråga som inte kan prövas inom ramen för detta mål som gäller delområde A. Några jämförelser med och bedömningar som avser andra separata delar av upphandlingen (där Milega inte lämnat anbud) ska sålunda inte göras i nu aktuell prövning.

Om så ändå skulle ske så är det inte fråga om lika situationer mellan Lind Andersson Consulting AB. Milega hade i sina beskrivningar inte med ett ord nämnt sina underleverantörer och inte heller utformat beskrivningen på ett inkluderande sätt. Detta till skillnad från Lind Andersson Consulting AB som i sin beskrivning dels uttryckligen redogjort för underleverantörerna, dels uttryckt beskrivningen inkluderande. Därmed var det en korrekt åtgärd att begära ett förtydligande som konkretiserade redan lämnade uppgifter från Lind Andersson Consulting AB, till skillnad från Milega.

Det kan inte heller anses vara oproportionerligt att kräva en beskrivning av ett företag som ska uppfylla en del av de framtida kontrakt som blir följden av ramavtalsupphandlingen. Kravet på en beskrivning av underleverantörernas verksamhet har ett naturligt samband med upphandlingen och kan på inget sätt anses vara av oväsentlig betydelse. I vissa fall saknar anbudsgivande bolag helt egna konsulter och all kapacitet ligger hos underleverantörer. En verksamhetsbeskrivning av underleverantörer är därmed högst relevant för upphandlingen. Det finns givetvis behov av att kunna säkerställa att de behov av olika inriktningar som de framtida avtalsanvändarna har behov av säkerställs genom upphandlingen. – Kammarrättspraxis är otydlig i frågan om det är en proportionell åtgärd att i alla lägen upprätthålla ett krav i en upphandling. Denna fråga har nyligen beviljats prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen. För nu aktuell prövning är

det dock av relevans att EU-domstolen har uttalat att en upphandlande myndighet "strängt måste följa de kriterier den själv fastställt" och att det i nu aktuellt förfrågningsunderlag varit tydligt att efterfrågad information ska anges i anbuden med följd att en brist i detta avseende innebär att anbudet inte är kvalificerat.

Sammanfattningsvis har Upphandlingsbolaget agerat i korrekt som förkastat Milegas anbud som brister i kravuppfyllelse och även agerat i enlighet med lika behandlingsprincipen när handlingsutrymmet i 9 kap. 8 § LOU utnyttjats.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

En leverantör får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören skall genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet skall fullgöras (11 kap. 12 § LOU).

Myndigheten får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning (9 kap. 8 § LOU).

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna eller andra bestämmelser i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i den lagen. I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

Montell & Partners Nordic AB

Det är ostridigt att Montells anbud vid tidpunkten för anbudsinlämnandet inte uppfyllde ställt obligatoriskt krav på att bifoga ett skriftligt åtagande eller annat dokument som visar att man förfogar över nödvändiga resurser i form av extern kapacitet från åberopade underleverantörer som utvisar att dessa underleverantörer kommer att ställa sina resurser till förfogande under hela avtalsperioden. Förvaltningsrätten finner här att den omständigheten att Montell i sitt anbud har lämnat en beskrivning av en organisationsstruktur där underleverantörer ingår inte kan bedömas utgöra ett dokument som visar att man faktiskt förfogar över underleverantörer för aktuellt uppdrag.

Frågan i målet är då om Upphandlingsbolaget borde ha gett Montell möjlighet att komplettera sitt anbud med efterfrågade skriftliga åtaganden eller

annat dokument om extern kapacitet (underleverantörer) enligt 9 kap. 8 § LOU. Enligt denna bestämmelse har upphandlande myndigheten en möjlighet, men ingen skyldighet, att ge en anbudsgivare tillfälle att komplettera sitt anbud om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Bestämmelsen ska tillämpas restriktivt. En komplettering får inte leda till att annat än marginella sakuppgifter tillförs ett anbud och att den endast får innebära att tidigare lämnade uppgifter konkretiseras.

Montell har i sitt anbud åberopat extern kapacitet i form av partneravtal med ett antal underleverantörer, men utan att ge in dessa avtal. Oavsett innehåll i dessa avtal så kan konstateras att Montell inte har gett in något skriftligt åtagande eller annat dokument som utvisar att förfogar över nödvändig extern kapacitet i form av angivna underleverantörer. Avsaknaden av ett sådant bevis kan inte läkas genom en komplettering i efterhand med mindre än att så sker i strid med likabehandlingsprincipen. Därvid har i detta fall beaktats att Montell inte har visat att Upphandlingsbolaget har gett andra anbudsgivare i lika situation möjlighet att komplettera sina anbud. Upphandlingsbolaget har sålunda inte agerat i strid med likabehandlingsprincipen genom att inte ge Montell möjlighet att komplettera/förtydliga sitt anbud.

Sammanfattningsvis har Montell inte visat att Upphandlingsbolaget har agerat i strid med LOU eller unionsrätten i övrigt. Ansökan ska därför avslås.

Milega AB

Under förfrågningsunderlagets rubrik 2. A – *Verksamhets- och organisationsutveckling* ställs i ett flertal punkter krav på att leverantören ska redovisa bl.a. *Teknisk förmåga och kapacitet, Leveranskapacitet och Kompetens och erfarenhet.*

I punkten 2.2.1.1 *Teknisk förmåga och kapacitet* anges bl.a. följande:
Leverantören ska ha erforderlig teknisk förmåga och kapacitet att leverera tjänster inom avtalsområde A med hänsyn tagen till det minsta antal leverantörer som kan komma att antas samt vara organiserad så att verksamheten bedrivs med hög service och god kvalitet.

Som bevis på förmåga och kapacitet ska en kortfattad beskrivning av Leverantören (och ev. underleverantörer) gällande företagets verksamhet och affärsidé bifogas anbudet.

En beskrivning av teknisk förmåga och kapacitet lämnas här i fritextsvar eller i bilaga (bifogat dokument)

- Uppfyllelse av obligatoriskt krav

Av punkten 2.2.1.1 *Teknisk förmåga och kapacitet* framgår klart och tydligt att efterfrågad information ska lämnas under denna punkt i fritextsvar eller i bilaga. Något utrymme för att tolka in att informationen kan lämnas på annat sätt saknas, låt vara att information som återfinns på annat ställe i ett anbud i vissa fall ändå kan beaktas.

I den beskrivning som Milega har lämnat om verksamhet och affärsidé kan inte utläsas att den omfattar även åberopade underleverantörer. Inte heller på annat ställe i anbudet har sådan information lämnats. I de fall underleverantörer/konsulter nämnts har informationen huvudsakligen beskrivit hur dessa ska integreras i Milegas verksamhet och arbetsmetod. Det anbud som Milega har lämnat uppfyller därför inte kravet på att lämna en kortfattad beskrivning av åberopade underleverantörers verksamhet och affärsidé. Det har därför funnits skäl för att förkasta Milegas anbud på denna grund.

Frågan är därefter om det varit förenligt med likabehandlingsprincipen och proportionalitetsprincipen att förkasta Milegas anbud.

- Likabehandlingsprincipen

Det finns ingen skyldighet, utan endast en möjlighet, för en upphandlande myndighet att ge en anbudsgivare tillfälle att komplettera eller förtydliga sitt anbud för att uppfylla ett krav och då enbart om det är fråga om en konkretisering av en redan lämnad uppgift. För det fall en upphandlande myndighet har lämnat en annan anbudsgivare tillfälle att komplettera/ förtydliga sitt anbud ska emellertid i syfte att upprätthålla likabehandlingsprincipen även andra anbudsgivare i samma situation ges samma möjlighet.

Det har ovan konstaterats att Milega inte har lämnat någon beskrivning över huvudtaget av underentreprenörernas verksamhet och affärsidé på sätt efterfrågats. I avsaknad av uppgift som kan konkretiseras har det därför inte varit möjligt för Upphandlingsbolaget att ge Milega tillfälle att komplettera/förtydliga sitt anbud.

Fråga är då om Upphandlingsbolaget har gett annan anbudsgivare (Lind Andersson Consulting AB) i samma situation som Milega möjlighet att komplettera/förtydliga sitt anbud och om även Milega skulle ha getts samma möjlighet. Det noteras då att Lind Andersson Consulting AB:s beskrivning har varit inkluderande, dvs. gett uttryck för att omfatta även underleverantörernas verksamhet. Det har sålunda funnits en uppgift som kunnat konkretiseras och detta bolag har därför getts möjlighet att komplettera sitt anbud i denna del. Det är alltså inte fråga om lika situationer och därtill avseende ett annat avtalsområde i upphandlingen, område C. Upphandlingsbolaget har sålunda inte agerat i strid med lika-behandlings-

principen genom att inte ge Milega möjlighet att komplettera/förtydliga sitt anbud.

- Proportionalitetsprincipen

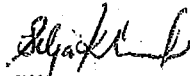
Huvudregeln är att ställda obligatoriska krav ska vara uppfyllda för att ett anbud ska vara kvalificerat. Någon entydig praxis på att sådana krav kan åsidosättas enbart av den anledningen att de saknar väsentlig betydelse finns inte.

Det nu klandrade kravet kan visserligen inte ensamt utvisa huruvida en underleverantör har erforderlig förmåga och kapacitet för att utföra uppdraget. Kravet får istället läsas tillsammans med beskrivningen av upphandlingsföremålet och de övriga krav på leverantören som ställs och återfinns under förfrågningsunderlagets rubrik 2. A – *Verksamhets- och organisationsutveckling* och då främst kraven på *Leveranskapacitet* samt *Kompetens och erfarenhet*.

Kravet på att lämna en beskrivning av verksamhet och affärsidé är ett inte ovanligt förekommande krav och som ger den upphandlande myndigheten en möjlighet att skapa sig en tydligare bild av en leverantörs eller underleverantörs förmåga och kapacitet att utföra efterfrågad tjänst. Kravet kan därför inte anses vara oproportionellt och sakna sådan väsentlig betydelse att det kan åsidosättas. Upphandlingen strider därför inte heller i detta avseende mot LOU.

Sammanfattningsvis har Milega inte visat att Upphandlingsbolaget har agerat i strid med LOU eller unionsrätten i övrigt. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Silja Klint

Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Michaël Koch.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.